

Lumina S

Foaie săptămânală pent

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . Lei 40—
Pe o jumătate de an . . . . . „ 20—
Pe un pătrar de an . . . . . „ 10—

== Un număr 1 Leu. ==

REDAȚIA și ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Mitropoliei 45.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

„Prețuri maximele“.

Ani de zile s'au tot rostit mereu aceste vorbe și s'au lipit mereu pe părțile orașelor. Acum se vorbește tot mai puțin despre ele și bine este așa, pentru că toată afacerea cu prețurile maximele a fost mai mult un lucru de răs și de nedreptate decât de ispravă și dreptate. Dar țărănimea noastră acum n'a scăpat cu totul de prețurile maximele. Precum aminteam în numărul trecut prețul vitelor a scăzut iarăși din pricina că guvernul a pus condiție grea cumpărătorilor de vite pentru export, să vândă jumătate din ele aici în țară cu preț maximal. Se aude că și cu grâul poate va fi cam așa. Iată dar că prețurile maximele și acum taie tot în munca omului dela țară.

Aceasta nu e bine. Noi înțelegem că pâinea și carnea e temelie traiului de toate zilele și guvernul se nizește să fie traiul ieftin, dar să nu se uite că cerealele și vitele sunt aproape singurul izvor de câștig și de trăit al țaranului. Când omul dela țară va observa că i se pun mereu pedeci de valorizare (vindere) a muncii sale, va părăsi această muncă: va scoate tot mai puțină pâine din pământ și își va împușina tot mai mult vitele spre paguba țării.

— Țăranul nostru nu face uzură (jefuire) pentru că are simțul creștinesc al dreptății și niciodată nu cere mai mult pe munca sa decât știe că face și a spusat cu ea. De aceea nu trebuie el legat cu preț maximal, ci altcineva: speculanții. Să înlăture guvernul ceata celor mulți... mulți geșeftari prin mâinile și vămile cărora trece «cu câștig» boul din grajdul țaranului și grâul din holda lui până ce ajung și se fac pâine și carne pentru cei lipsiți — și atunci nu vor mai trebui prețuri maximele.

Când vita țaranului nu va mai trece din mână în mână, și din «câștig în câștig» până la București, iar vagoanele de grâu ale Moșilor și ale altor flămânzi nu «se vor mai aprinde» pe drum (ca să se «ungă»), când toate lipsurile noastre și toate bogățiile noastre nu vor mai trece prin atâtea vâmi ale speculei, atunci și numai atunci a făcut guvernul ispravă și dreptate pentru toți.

P. Trifa.

CASA CULTURALĂ.

— Să aibă o bună bibliotecă. —

Cel mai potrivit mijloc pentru luminarea poporului dela sate este casa culturală de care am mai vorbit și pe care o socotim școala celor mari. Pentru că să și poată îndeplini această chemare, fiecare casă culturală trebuie să aibă o bună bibliotecă. Într'un dulap, — și când se sporesc în mai multe chiar — trebuie adunate, cumpărate și rânduite frumos cele mai bune cărți ce s'au scris de sufletele alese ale neamului pentru luminarea lui. De aici le poate împrumuta ori cine pentru că din slova lor ca dintr'un izvor să scoată apă vie.

Unde nu este până acum bibliotecă ea trebuie făcută fără amânare. Cum am strâns în trecut și strângem și acum din mână în mână ca să zidim o biserică lui Dumnezeu și sufletului nostru, așa trebuie să pornim cu zor să strângem pentru a pune temei bibliotecii.

Cum oameni cu tragere de inimă și cu sufletul drept, mai înainte de a trece din această viață, făceau o fundațiune ia biserică să fie de pomenire satului, să o facă de acum pe seama bibliotecii la casa culturală. Părinții cari și-au pierdut singurul lor copil, drag ca lumina ochilor, să facă o bibliotecă în amintirea lui. Ori fii recunoscători cătră părinții lor vrednici, pentru a le veșnici numele să facă o bibliotecă. Iși cinstesc părinții, cari vor tresări în mormânt mângâiași, de câteori vor rosti cei ce se folosesc de o carte: un Dumnezeu să-i ierte!

Când se va găsi mâna darnică, ori când din obolul tuturor s'a înfiripat această școală a omului mare, să nu lăsați apoi ca bibliotecă să fie un cimiter mut în care cărțile stau nedesfăcute, ca mormintele una lângă alta. Ci să faceți din ea o putere vie și de viață dătătoare.

Să se pună și aici dascăl cel mai priceput, preotul sau învățătorul, care le cunoaște și știe cum să umble cu ele. Învățătura din carte merge și ea greu la început, ca și ori care lucru când îl pornești de nou. De aceea va trebui să cetească o vreme unul mai priceput ca să învețe dela el și alții cum se citește în carte. Că nu-i de ajuns să ști ceti, să cunoști slovele ca să și pricepi folositorul din ele. Îngrijitorul bibliotecii va trebui să tâlcuiască cu răbdare și tragere de inimă cuprinsul câte unei cărți, în fața tuturor celor ce se strâng la casa culturală, ca să arate folosul ce-l poate scoate din ea cel ce are râvna să o cetească. Chiar în curs de cetit dacă omul

mai puțin priceput se împiedecă de lucruri neînțelese, bibliotecarul, părintele ori domnul învățător, îi vine într'ajutor îndreptându-l.

Și nu-i bine să citești devalma orice. Citești ce-ți place întâi și după ce te-ai mai datat cauți ce e mai folositor. Unora le place istorie, altora povești. Câte unii ispitesc bucurosi de cum e pământul cu frumusețile lui deasupra și cu bogățiile lui dedesupt, iarăși alții râvnesc să cunoască ceriul ca niște cetitori pe stele. Toate sunt bune, după plăcere. Apoi vin cărțile cari te învață un trai bun, o muncă mai ușoară, o întocmire mai cuminte. Pe cei dela munte cum să crească vite mai de soiu și să folosească lemnul pe care îl au din belșug, pe cei dela șes cum să lucre pământul să dea roșuri cât mai bogate, vii cât mai roditoare.

Iar mai deasupra grijei de un trai mai tihnit, peste nizuința de a strânge și spori comori pământești, omul cuminte pune grija pentru sufletul său. Când știe să deslege taina ascunsă în slove mărunte înșirate lângă olaltă, nu va lăsa să treacă zi ca să nu cetească într'o carte care cuprinde povești de îndreptare pentru suflet. Și mai întâi de toate în Sfânta Scriptură, în Biblia înțelepciunii dumnezeiești lăsată moștenire scumpă pe seama fiilor oamenilor. Ea însăși așa ne povățuește: «Și să nu lipsească cartea legii acesteia din gura ta, ci să cugeți întru dânsa ziua și noaptea, ca să pricepi a face toate cele scrise, că atunci te vei îndrepta, și vei îndrepta căile tale»...

M. Crăveanu.

Cum merge împărțirea pământului.

— Când va fi gata. —

Toate semnele arată că guvernul de fapt a pornit pe o cale mai grabnică afacerea cu împărțirea pământului. După ce în multe locuri tablourile celor îndreptățiți să capete pământ nu erau întocmite, guvernul a dat ordin aspru să se facă și înainteze numai decât.

Urmarea a fost că s'au înaintat până acum tablourile din 4042 (patru mii și patruzeci și două) de comune. Tot așa și prezenții au primit ordin de sus să le verifice fără mari întâzieri. În urma acestor măsuri mai energice s'au terminat cu totul împărțirea de pământ în 78 de comune. Guvernul vestește că cel mai târziu până în primăvara anului ce vine lucrările cu împărțirea pământului vor fi gata.

Răvaș politic.

Inlăuntru țării avem tot certe politice. Intr'o vreme se părea că suntem pe o cale mai bună de liniște și împăcare politică, dar acum alegerile parțiale iarăși au tulburat apele politice. Spre norocul nostru că:

In politica din afară stăm cu mult mai bine. Vaza țării noastre și încrederea străinilor în noi s'a ridicat foarte mult după sfatul dela Genova. Aceasta a ajutat foarte mult și ministrului de finanțe, Vintilă Brătianu, cel mai pricepător om ce-l avem în afacerile bănești (financiare), care se află acum la Paris pentru îndreptarea afacerilor financiare ale țării. A și isprăvit cu bine aceste afaceri ajungând la înțeles cu băncile cele mari din Paris să ne dea un împrumut de bani cu ajutorul cărui se vor regula afacerile bănești ale țării. Pe urma acestui rezultat e nădejde că se va îndrepta și valuta (prețul) banilor noștri, mai ales dacă și guvernul și noi vom munci și cruța.

Ce se petrece în lumea mare?

Norii încurcăturilor iarăși se grămădesc din toate părțile. Bolșevicii din Rusia au căpătat îndrăzneală după ce au încurcat sfatul dela Genova și acum în tot chipul cearcă să tulbure pacea lumii. Incurcătura a mai mărit-o acum și stările din Bulgaria. Și anume în Bulgaria bolșevicii de mult și-au avut oamenii lor și uneltele lor (așa precum le au și la noi în România), cari făceau mișcare ascunsă pentru bolșevism. Acum această mișcare s'a întărit atât de mult, încât la o adunare a Țărăniștilor ținută la Sofia (capitala Bulgariei) era cât pe aci să declare țara republică bolșevică și să alunge pe rege de pe tron. Poate că și făceau lucrul acesta, numai cât n'au cutezat, pentru că Sofia îi la o depărtare de numai câțiva kilometri de Iugoslavia, și Sârbii în cazul acela ar fi ocupat capitala lor. Dar Bulgaria și așa cum este acum, se poate socoti ca aliata pe față a Rusiei, cu care de altcum se aude că a și făcut alianță ceace se vede și de acolo că un trimis al bolșevicilor la Genova, Rakovsky, la reîntoarcere a tras prin Bulgaria, țara lui de naștere, unde a făcut propagandă pe față pentru bolșevism.

Sfatul dela Haga încă nu dă semne de o mare ispravă. America nu va veni

acolo, iar Franța a declarat că numai așa merge, dacă se hotărăște înainte mersul sfatului. Rușilor să li se pună întrebări lămurite la cari să răspundă lămurit că le primesc ori ba.

Rușii au strâns trupe la granița Poloniei pentru care lucru Polonia a trimis protest către Puterile Europei. Asta se întâmplă cu toate că bolșevicii au scris la Genova contractul că nu vor mobiliza și ataca pe un timp de 7 luni.

Din toate acestea se vede că avem iac' așa:

„O pace cu rate“ cum i-a zis un francez. După câteva luni iese «rata păcii» și nimenea nu știe ce va mai fi. La Haga poate se va pune încă o rată de pace și apoi sfatul se va muta în alt oraș.

Făț de aceste stări tulburi din lume, noi Românii trebuie să fim cu ochii în patru la ce se petrece pe la hotar, iar înlăuntru în țară trebuie să avem pace, dragoste, muncă și cinste.

Un izvor de câștig pentru popor.

— Plantele de leac. —

2.

În numărul de mai înainte al foii am dat regulile generale pentru strângerea plantelor (buruienilor) de leac, și am dat numele uneia dintre cele mai cunoscute și mai căutată de farmaciști (șpițeri) — floarea de soc, — și care se plătește foarte bine. În numărul de azi al foii vom scrie despre alte două plante tot așa de căutate și bine plătite. Va trebui însă ca să încerce fiecare dintre cetitorii foii și să îndemne mai ales pe copii, femei slăbănoage și orfani de războiu ca — întovărășindu-se cât mai mulți întreolaltă — să strângă aceste buruieni, cari nu trebuie nici sămănate, nici săpate ori îngrijite, căci ele cresc sălbatec pe toate cărările (potecile) și noi numai trebuie să ne plecăm să le culegem și iată că ne am câștigat pâinea de toate zilele cu multă ușurință și fără multă osteneală. Dacă un băiat strânge la zi — în 2—3 ceasuri numai 5 kilograme de floare de soc și o uscă — capătă din ea 1 klg. floare uscată pe care o poate vinde cu 25—30 lei, mai ales dacă are culoare frumoasă aurie, cam atâta cât ar câștiga la alt lucru — unde trebuie să munciască de dimineața până seara. Dară poate strânge și de douăori atâta, și iată că atunci câștigă cu mult mai mult decât un bărbat la cel mai greu lucru de câmp. Dacă băieții de școală în loc să piardă vremea, ar aduna florile, ar aduce și ei ceva la casă, și totodată

ar petrece vremea în aer liber, ar împreuna folositorul cu plăcerea.

Florile strânse trebuie păstrate la loc uscat și unde umblă aerul și ferite de gândaci, cari le mănâncă și strică. La umezeală plantele mucelesc și se strică.

Mușețelul (latinește: matricaria cnamomilla, nemțește: echte Kamille, unguerește: orvosi szikfü, kis kamilla). Li mai zice prin unele locuri și mătricea, moșitel, morumă, romoniță — bună și camomilă. — E plantă anuală, care crește pe câmp, pe lângă drumuri, prin locuri părăsite și prin grădini; la șes — cum e prin Bănat — câmpii întregi sunt acoperite cu mușețel.

Frunzele sunt mici, de culoare verde deschisă, fără coadă și cu peri moi acoperite. Florile sunt de culoare albă și stau câte una în vârful ramurilor și cotoarelor, și au un miros plăcut aromatic (bine mirositoare). Foile floarei (petalele) stau tare plecate în jos, ca o umbrelă și cotorul e plin. E bine să știm aceasta, căci prin aceasta se deosebesc florile de mușețel de celelalte flori asemănătoare, cum e romonița de câmp, și ochiul bouului și cari nu sunt bune și trebuie să avem grije să nu le culegem și să nu amestecăm că ne stricăm toată marfa. Romonița (mușețelul) de câmp nu are foile floarei plecate în jos, are cotorul gol pe dinlăuntru și florile nu au mirosul plăcut al celeilalte flori.

Cotorul mușețelului e ierbos, ramificat (cu multe ramuri), neted și înalt până la 30—40 de centimetri. Inflorește în Iunie, Iulie și August.

Se întrebunțează numai florile, pe cari le culegem fără coadă pe timp uscat, însă până nu sunt prea bătrâne, ca să nu se scuture și le uscăm cu grije la umbră, unde umblă aerul, în șură sau în pod, așternându-le pe rogojini ori pânză, ca să nu se murdărească de pământ. Florile trebuie să se uște foarte repede, în straturi subțiri, de 1—2 degete, și să nu se prea miște, că se rup foile florii și așa își perd mult de tot din preț. Cele mai de preț sunt florile întregi, fără coadă, bine uscate și de culoare albă aurie. Dacă se înegresc nu sunt de nici o valoare. Pentru că florile se frâng ușor e bine să le pachetăm în lăzi, căptușite cu hârtie de pachetat, pe care o batem cu ținte de scândurile lăzii. Din 5 kg. floare verde căpătăm 1 kg. floare uscată. Pentru împachetatul la 100 kg. floare uscată avem lipsă de o ladă de 104 centimetri lungă, 70 cm. lată și 75 cm. înaltă. În comerț se vinde sub numele de flores chamomillae vulgaris, și e foarte căutată, — oricât s'ar strânge se poate vinde cu 30—35 lei 1 kg. Unde cresc multe flori pe câmp, se face o greblă cu dinții deși și cu o pânză legată la partea de jos, și cu aceasta se culeg florile cu mult mai ușor și mai repede decât cu mâna.

Ca leac de casă mușețelul e dintre cele mai cunoscute plante, de aceea nu trebuie să lipsească în nici o casă. Ceaiul îndepărtează sudorile, alină durerile de stomac. Spălări cu ceai de mușețel sunt bune la bube, răni cari se vindecă ușor, iară la copii mici e foarte bine să se spele ochii cu ceai rece.

Flori de teiu (latinește: tilia parvifolia, nemțește: der Lindenbaum, unguerește: Köhársfa).

Sunt cunoscute așa de bine, încât nu trebuie să le descriem. — Florile bine mirositoare de culoare galbină-aurie, infloresc în Iunie și Iulie. Trebuie să le culegem până nu sunt prea bătrâne, le uscăm la umbră în straturi subțiri ca să-și păstreze fața (culoarea).

Sunt două feluri de teiu: cu frunze mari și cu frunze mici. Florile dela teiul cu frunze mici sunt mai scumpe ca cele dela teiul cu frunze mari. Un kg. de floare de teiu uscată se plătește dela 15—25 Lei, și este destul de căutată în toate părțile, tocmai pentru că nu le prea strânge nime. În comerț se vând sub numele de flores tiliae (flori de teiu). Ca leac de casă se întrebunțează ca ceaiu contra răcelii, a guturaiului și tuse; i ba unii zic că și contra pistruiilor sunt bune.

V.

FOIȘOARA.

Din bătrâni.

Ni se spune de demult, că Mircea Vodă cel mare, care a fost domnitor peste Țara Muntenească între anii 1386 și 1418, a plecat spre Țara Leșească (adecă Polonia) ca să încheie o învoială cu regele polon Vladislav, că dacă vor sări Ungurii pe ei, cum au de gând, să se ajute unul pe altul.

În drum dau peste un sat; popa era în liturghie; și mare i-a fost mirarea când auzia loviturile de săcure în fiecare curte, și trimite bătrânul Mircea Vodă pe un om dintre ai săi ca să vadă ce păgâni de oameni sunt aceice lucrează până-i popa în biserică.

Omul trimis se apropie de câțiva țărani, între cari era și primarul satului, și-i întrebă:

— Oameni buni, ce lucrați voi când nici nu s'a isprăvit sfânta liturghie?

Oamenii răspund cu un glas:

Ce să lucrăm? Ascuțim condeie (pene de scris) pentru Măria Sa Vodă.

Omul se întoarce cu răspunsul la Mircea Vodă. Acesta nu se putea cruci că ce fel de răspuns era acesta. Condeiele e drept se făceau din pene de gâscă și se ascuțiau, dar nu cu săcurea, și-apoi Vodă nu scrie cu atâtea pene. Se duce să vadă ce fel de lucru-i acela.

Când intră, ce să vezi? Ascuțeau săgeți pentru Unguri.

Este-s condeie? Așa le ziceți voi la ceace numim noi săgeți? Întrebă Mircea Vodă.

Atunci răspunseră țărani:

— «Condeie-s Măria Ta, că dușmanilor nu le poți scrie cu altfel de condeie — de vrei să-ți înțeleagă scrisoarea».

Și Vodă mulțumit și-a văzut de drum spre Polonia.

PENTRU SUFLET.

La Dumineca tuturor Sfinților: să urmăm pilda vieții lor.

«Zis-au Domnul Învățăcelor săi: Tot cela ce mă va mărturisi pre mine înaintea oamenilor, voi mărturisi și eu pre dânsul înaintea Tatălui meu carele este în ceriuri. Iară cela ce se va lăpăda de mine înaintea oamenilor, mă voi lăpăda și eu de dânsul înaintea Tatălui meu carele este în ceriuri. Cela ce iubește pe tată sau pe mamă mai mult decât pe mine nu este mie vrednic. Și cela ce iubește pe fiu sau pe fiică mai mult decât pe mine nu este mie vrednic. Și cela ce nu va lua crucea sa și să vie după mine nu este mie vrednic. — Atuncea răspunzând Petru a zis lui: Iată noi am lăsat toate și am urmat Ție, oare ce va fi noauă? Iară Isus a zis lor: Amin grădesc vouă: Că voi ceice ați urmat mie, întru a doua naștere când va șede fiul omului pe scaunul Măririi sale veți șede și voi pe douăsprezece scaune judecând pe cele douăsprezece seminții ale lui Israil. Și tot carele a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau muere, sau feciori, sau holde, pentru numele meu, însuțit va lua și vieață veșnică va moșteni. Și mulți dintâi vor fi pe urmă și de pe urmă întâi» (evanghelia de Duminecă).

Duminecă prăznuim amintirea tuturor Sfinților. Biserica noastră învață că trebuie să cinstim amintirea sfinților și trebuie să-i rugăm, ca pe niște slujitori ai lui Dumnezeu, să mijlocească pentru noi și cererile noastre. Dar pe lângă această cinstire ce trebuie să o dăm sfinților, biserica îi pune înaintea noastră și pentruca să luăm pildă de vieață dela ei, să ne îndreptăm vieața pe urmele lor.

Putem noi să mergem pe calea lor? Da! putem și evanghelia de Duminecă ne învață cum trebuie să mergem pe această cale.

Așa zice Hristos în evanghelie: «Și cela ce nu va lua crucea sa, și să vie după mine, nu este mie vrednic». Asta înseamnă că numai o singură cale bună de mergere înainte este în această lume: calea ce duce pe urmele lui Hristos. Aceasta este «calea cea strămtă» care duce la împărăția lui Dumnezeu și această cale este plină de greutate, de lupte, de jertfe, de râvnă, de răbdare și suferință pentru Hristos și sufletul nostru și de aceea zice Hristos că fiecare trebuie să ne luăm și purtăm crucea noastră. Dar dacă zice Hristos mai departe în evanghelie că «tot carele au lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă... pentru numele meu însuțit va lua»... asta nu înseamnă numai decât ca cineva să-și lase casa și să se facă pustnic. Aceasta au făcut o și o fac numai acei câțiva oameni, cari și-au ales și își aleg anumit, de bună voie acest trai pustnicesc (călugării). Tu

creștine, poți să-ți mântui sufletul și stând acolo unde ești, pentrucă în casa ta porți o cruce pe umeri: datoriile ce le ai. Dacă ți-ai împlinit datoriile ce le ai față de sufletul tău, față de biserica ta, față de copiii tăi, față de vecinii tăi, față de țara ta, față de cei săraci și năcăjiți; dacă ești gata să suferi și să rabzi orice pentru Hristos, pentru sufletul tău și deaproapele tău — atunci cu adevărat porți crucea lui Hristos și mergi pe urmele Lui.

Creștinilor! Să luăm aminte: noi nu suntem pe calea lui Hristos și nici crucea din evanghelie nu o purtăm pe umerii noștri, pentrucă de câteori păcatele și ispitele ne ies în cale noi nu luăm lupta cu ele, ci ne împăcăm cu ele. La tot pașul facem pace cu păcatele, la tot pașul ne umilește, ne înfrânge, ne birue păcatul și aceasta nu este, nu poate fi calea și crucea lui Hristos.

Pe altă cale au mers și altă cruce au purtat Sfinții bisericii noastre, precum și creștinii cei dintâi. Pe această cale să apucăm și noi. Darul și ajutorul lui Dumnezeu îi întărește și îi ajută pe toți câți apucă această cale, așa precum i-a ajutat pe toți Sfinții și pe toți creștinii cari în vremea goanelor păgâne «se bucurau în suferințe» și puși pe rug ardeau și mureau cântând cântări de bucurie că «se întâlnesc mai curând cu Hristos».

I. Tâlcuitor.

Două întâmplări puse lângă olaltă.

— La Timișoara Ungurii au aruncat, de 10 Maiu, cu ouă clocite în armata română. — La Făgăraș, un preot și profesor român, de ziua Eroilor, a scos pe Români greco-catolici (uniți) la slujba făcută de Ungurii papistași.

Iată două întâmplări pe cari le-am pus lângă olaltă. Pe cea dintâi am luat-o din o gazetă («Universul»), iar pe cealaltă ni-a scris-o un Român năcăjit dela Făgăraș. Pe cea dintâi o înțelegem și e firească: ouăle clocite le-a aruncat ura unui popor cu care avem răfuele de veacuri. Dar pe cealaltă cum să o înțelegem? Stau la masă și cetesc, pentru a treia oară în scrisoarea dela Făgăraș: «Capelanul vicarului greco-catolic (unit), Dr. Octavian Popa, profesor catihet la liceul de stat din Făgăraș, la ziua Eroilor, în loc să facă slujbă păstorilor săi — duce cu sine poporul unit din Făgăraș și tineretul român, cu profesorii Cociș și Florea, ca să asculte predica ungurească a profesorului Borbely»...

Apoi să ne ierte conducătorii sufletești ai fraților noștri români greco-catolici dela Făgăraș, dar așa nu mai merge în...

România Mare. Ne durea destul și în vremea Ungurilor când vedeam pe frații noștri preoți greco-catolici că slugesc la unele praznice alătura de papistași cei streini, ne durea și mai mult când vedeam că la astfel de prilejuri (Joia Verde) își scoteau și turma și o băgau în gloata străinilor, — dar astăzi la 3 ani și 6 luni după Alba-lulia, după praznicul Învierii noastre naționale ne dor atât de mult aceste lucruri încât, să ni se ierte, dacă nu le mai putem tăcea, ci le spunem și le scriem ca să se îndrepte. Dealtcum greșala dela Făgăraș a observat-o și poporul cel bun și cuminte și s'a umplut de mâhnire sufletească. A avut tot dreptul și ar avea tot dreptul să-și întrebe conducătorii sufletești de ce l-a dus să asculte vorbirea ungurească a lui «Borbely» în vreme ce la Timișoara vorbeau ouăle clocite??

Din roadele politice de partid.

I.

La Timișoara s'a publicat o adunare, care cheama pe Românii de pe acolo să facă un lucru bun: o «ligă culturală», adecă o însoțire pentru întărirea și răspândirea culturii românești și intereselor românești în Bănat. S'au strâns mulți fruntași la sfat, dar diavolul politice de partid și-a vârat codița între ei așa că, în loc de ispravă, adunarea s'a spart cu sfadă politică și cu rușine națională.

II.

La Blaj cu prilejul serbărilor dela 3/15 Maiu s'a făcut și politică de partid. La banchet a fost un duel politic (de vorbe) între ministrul C. Banu și Vaida. După al 10-lea pahar de șampanie Vaida s'a ridicat și, adresându-se ministrului, a zis cam așa: «Voi cei din Regat ne tot spuneți că voi ne-ați desrobit. Asta nu-i adevărat pentrucă noi ne-am desrobit la anul 1848 și de atunci încoace am trăit în libertate» (cu temniță pe la Seghedin)... La asta o gazetă ungurească dela Cluj («Keleti Ujság») și altele după ea dela Budapesta au sărit repede să scrie și să strige în lumea mare: «Iată voi Românilor, ați mințit când făceați tânguiri că noi vă asupraam în fosta Ungarie. Iată o spune acum unul din conducătorii vostri că ați avut libertate deplină»...

III.

Încă una, dela sate. Românii din satul X. erau cât pe aci să împartă în două aluatul sfințelor Paști, pentrucă «liberaliștii» cu «naționaliștii» nu voiau să mănânce din aceeași pâne...

Iată câteva roade ale politice de partid! Oameni buni! Feriți-vă de politica de partid pentrucă ea întunecă și fură vederea cea sănătoasă și creștinească a Românilor și creștinilor cari o fac.

Gospodărie.

Iunie pentru stupari.

Cele spuse pentru luna Maiu se potrivește și pentru Iunie. Acum se umplu cu albine și stupii mai slăbuți. Ceice nici acum nu se întăresc ne arată că nu-i bună matca.

Pe stupii roiți îi împiedecăm să roiască a douaoară, așezând, după roire, roiul în locul stupului roit, pe care-l mutăm în alt loc. Dacă nu facem schimbarea, împiedecarea dela roire se face așa că la 6—7 zile, după roire, nimicim toată celulele de matcă afară de două. După roire să scoatem gratia lui Hanemann, ca nu cumva matcele tinere, fiind subțiri să se strecoare deasupra, în despărțământul de miere, și să nu se mai poată întoarce. În acest caz stupul ar rămânea cu matcă parthenogenetică (ar oua fără să fie fructificată, numai ouă de trântori).

Pe stupii primitivi plini, dacă nu roiesc, îi silim să roiască schimbându-i cu cei roiți, îndată după roire.

Roi mici îi folosim pentru a face matce de rezervă. Putem să facem din ei și stupi buni, dacă-i ajutăm cu 2—3 rame cu puiet căpăcit dela alți stupi buni.

Să avem grije să nu se prăpădească matcele în sborul de împărechere. De

aceea e bine să punem înaintea urdinișurilor stupilor cu matce nefructificale semne: cârpa ș. a. E bine ca acestor stupi să le dăm câte o ramă cu ouă proaspete. Acestea îndemnează matca tinăra la sborul de împerechiat și o lasă și albinele la acest sbor. — Sunt unii stupi, cari de teamă să nu-și peardă matca n'o lasă să iasă din stup. — Pentru cazul că matca piere în acest sbor, noi cunoaștem îndată de pe celulele de matcă ce le formează pe rama cu ouă proaspete.

Vizitarea că matca are ouă proaspete se face la 8 zile după așezarea roiului. Dacă nici până la 21 de zile nu dăm de ouă proaspete, matca trebuie nimicită, căci altfel ar oua fără să se mai fructifice (parthenogeneză).

Dacă urmează zile ploioase în șir roii trebuiesc nutriți, ca să nu moară de foame. În tot cazul e bine să dăm roilor, la așezarea în coșniță 1—2 rame cu miere.

Pentruca roii să nu lucreze fagurii deacurmezișul ramelor, în lipsă de faguri goli sau artificiali, obducem mijlocul lățișorului de deasupra al ramei cu o dungă de ceară.

Mierea s'o recoltăm îndatăce ramele s'au umplut; altfel stupul roiește. La recoltare să avem grije să nu stărnim furtașagul. După recoltare fagurii-i cufundăm în apă de vale, apoi îi dăm înapoi.

Mierea recoltată o așezăm în vase de tinichea sau de pământ smălțuite. Printre doagele vaselor de lemn curge. Ca să nu curgă, aceste vase trebuiesc obduse pe dinlăuntru cu un strat fin de ceară.

După 2—3 zile mierea se curăță de resturile de faguri, ce ies deasupra, apoi se mai lasă 10—12 zile ca să se așeze. Să o ferim de albine, viespi, furnici ș. a. cari s'ar îneca în ea și ar înăcri o.

Moliile se înmulțesc grozav în luna aceasta. Ne ferim de ele curățind fundul coșnițelor.

Pr. Al. Popa.

Știrile săptămânei.

Căsătoria Principesei Marioara se face acum la 8 Iunie cu serbări și alai ca în povești. MM. LL. Regele și Regina împreună cu augusta Lor familie au plecat Marți din București spre Belgrad, ducând cu ei pe iubita lor fică mireasă. Principesa Marioara avea ochii plini de lacrimi când s'a despărțit de casa și țara sa iubită. Nuntașii din România s'au întâlnit pe Dunăre cu cei trimiși din partea mirelui în calea lor. La întâlnire au răsunat 21 buibuituri de tunuri și avioane (aeroplane) de sus au acoperit cu flori iachtul (naia, corabia) ce ducea pe Români, iar muzicile cântau imnul regal român. De aici Principesa mireasă s'a suit într'un alt iacht pe care se aflau numai surorile de mireasă și nici un bărbat (ele au condus și iachtul) și așa au plecat cu toții spre Belgrad.

Pentru ziua ospățului au sosit la Belgrad trimiși din aproape toate statele Europei.

Ceva mai bun decât politica de partid și alegerile sunt sfaturile pe cari am început să le publicăm la gazetă despre cum să strângă oamenii dela sate flori, buruene (plante) de leac, cum să le usuce și unde să le vândă pe bani frumoși. Cel care scrie aceste sfaturi a trăit în mijlocul poporului ca păstor sufletesc și la îndemnul și sfatul lui poporul de acolo și-a făcut un izvor de câștig și de traiu din străngerea și vinderea plantelor de leac. Cerați și în alte părți și veți vedea că o să vă alegeți cu ceva mai bun decât politica și tâmbălăul alegerilor.

A murit Duiliu Zamfirescu, un bărbat foarte cuminte și învățat. A scris multe cărți frumoase și era membru al Academiei române.

Moartea i-a venit fără de veste. A mâncat ceva bureți cari erau otrăvicioși și otrava lor a fost atât de tare încât medicii nu l-au mai putut scăpa de moarte. Să ne ferim de a mânca orice fel de bureți!

Toate cerealele din anul acesta (afară de grâu) vor fi cu totul slobode la export (scoaterea din țară) fără să mai trebuiască permisiuri și rugări deosebite. Va trebui plătită numai taxa dela vamă, încolo va putea exporta oricine. Pentru grâu guvernul va lua alte măsuri și hotărâri de export.

Numai de nu ar lua pe cele cari au scos pe cumpărători din târgurile de vite.

Cum umblă vremea? În toată țara avem o vreme potrivită cu ploii la timp. Toate semnele arată că vom avea un an îmbelșugat. În unele locuri mai ales în vechiul Regat, au fost ploii torențiale, iar în altele, ca în județul Târnava, a bătut și grindină. Răceala ce a fost în primăvară a rărit fânul cel dintâi precum și poamele le-a împușinat în multe locuri. Dar toate aceste sunt numai mici scăderi față de belșugul ce-l arată toate sămănăturile, viile și fânatele ce se fac acum. Să mulțumim lui Dumnezeu pentru darul ceresc!

Mălăiul săracilor se face vinars. În foarte multe locuri din Ardeal este o mare lipsă și scumpete de porumb. Așa spre pildă în țara Moților porumbul a ajuns la 7 lei 50 bani kilogramul. Dar cu toată lipsa, fabricile de spirt au porumb din belșug și fac vinars din el pe care îl vând oamenilor — în loc de mămăligă.

Oare n'ar fi mai bine să aibă mai întâi săracii mălai și apoi fabricile «materie» de făcut spirt? Și oare n'ar fi bine să mai controleze guvernul de unde au fabricile porumbul cel mult, pentrucă în trecut nu odată s'a întâmplat (spre pildă cu bucatele Moților pela Turda) că porumbul oamenilor s'a rătăcit pe drum, sau a fost «declarat de stricat» și așa a plecat cătră fabricile de spirt pentruca mai târziu să vină prin sate cu — butoaiele.

Și episcopul papistaș Majlath dela Alba-Iulia și-a trimis oamenii lui cu rugare și protest la București să nu se împartă moșiile cele mari ale bisericii papistașe.

Acestai vlădica cel care ani de zile n'a voit să depună jurământul de credință cătră statul nostru, ci a ținut mereu hangul la toate mișcărilor îndreptate împotriva noastră!

Când Românii se ceartă, Ungurii câștigă. Așa s'a întâmplat la Arad acum cu prietelul alegerilor parțiale. Românii și-au împărțit voturile în două. Unii au votat cu liberalii, alții cu țărăniștii și așa, desfăcuți în două tabere, au căzut față de candidatul Ungurilor cu care au ținut toți Ungurii.

Iată unde ne duce politica de partid: la rușine.

Unde trebuie să duci bani cu carul și să-i numeri cu cântarul. Era aceasta până acum în Rusia dar a început acum să fie și în Austria tot așa. De câteva săptămâni încoaci a căzut și cade grozav prețul coroanelor austriace. O pălărie costă la Viena 50.000 (cincizeci de mii) coroane, iar un rând de haine câteva sute de mii. Cu 10.000 nu te saturezi odată cum se cade. Dacă vrei să cumperi un lucru mai mare (o mașină, sau moșie) trebuie să plătești un hamal (un om plătit anume) să-ți ducă cu căruțul teancurile de bani de hârtie. De sine înțeles la țarg banii nu-i mai numeri căci-ți ar trebui zile întregi, ci îi cântărești și după greutatea lor se cunoaște suma. Străinii fug acum din Viena și bogătanii cearcă să se scape de banii cei mulți pe cari i-au strâns. Ziarele, din cari am luat aceste știri, scriu că cu toate acestea Viena e plină de petreceri, luxuri (fălii) și desfrânări — în vreme ce străzile sunt pline de cerșetori, de invalizi și de orfani de războiu, cari «cu ochii strălucind de foame țin calea trecătorilor și cer pâne».

Și sașii au protestat în fața Comisiilor Agrare spunând că ei «n'au nimic de expropriat» (de împărțit). Și au avut dreptate pentrucă munții cei mulți cari îi ține «Universitatea săsească» au fost pe vremuri a Românilor și așa astăzi nu mai sunt de expropriat, ci de *înapoiat* Românilor dela cari i-au răpit cu fel de fel de apucături.

Un țarg întreg jefuit de o bandă de tâlhari. S'a întâmplat lucrul acesta în orașul Alecsandria din vechiul Regat. Fusesse bălcu în acel oraș și noaptea după ce negustorii osteniți de greutatea zilei au adormit duși, hoții, după un plan bine chibzuit, au început cu mare meșteșug să fure și să care la lăzi și mărfuri în căruțele lor dinainte vreme rânduite. Totul mergea strună până când un hoț din greșală a scăpat un balot (val) de stofă peste capul gazdei care dormia. Acela s'a trezit și a strigat alarm, dar până ce s'au trezit și ceilalți și a venit poliția și și-au dat seama că ce s'a întâmplat — hoții au cam fugit cu peste 10 căruțe încărcate cu negoț.

Cine-s conducătorii bolșevicilor din Rusia? Jidanii. Aproape toți conducătorii bolșevicilor sunt jidani. Și Trotzky și Lenin sunt jidani. Tot așa și dintre cei 22 de «comisari ai poporului», adică miniștri, 20 sunt jidani și numai 2 Ruși. Jidanii țin și diferitele slujbe de prin ministere. Așa la Ministerul de războiu toți cei 34 slujbași sunt jidani. La cel de interne, adică la afacerile din lăuntru ale țării, sunt 45 de jidani și numai 2 Ruși. La cel de finanțe 26 de jidani și 2 Ruși. La justiție toți cei 18 slujbași sunt jidani. La școale 2 Ruși și 44 jidani. Tot asemenea și gazetăria e toată în mâna lor.

Aurul și argintul nostru trece mereu peste hotară. Nu este săptămână în care să nu se audă și să nu se scrie că colo și colo s'au prins contrabandiști cari voiau să treacă pe furis aur și argint dela noi în alte țări. Dacă atâta se prind oare câți vor fi cari scapă ne prinși? Cu vămile nu va putea opri guvernul aceste contrabande pentrucă precum ziceau bătrânii: «s'ua de aur sparge și cetății» necum să și facă ieșire prin vâmi. Guvernul a pus «preț maximal» și la aur și argint, care preț este cu jumătate mai mic ca cel care îl dă străinătatea. Aceasta e pricina cea adevărată a contrabandelor. Guvernul e dator să îndrepte această greșală și să stăverească un preț mulțumitor la cei cari scot aurul din adâncurile pământului cu muncă și osteneală. Să facă acest lucru pentrucă altcum apasă asupra lui și bănu-eala că mulți din «prieteni» celor dela putere fac «afaceri» bune cu acest preț maximal pus peste aur și argint.

Lenin, «țarul cel roș» al Rusiei, se află iarăși greu bolnav. De data asta boala i-a atacat creierul, adică mintea (paralizie de crer) și din această boală puținii mai pot scăpa cu vieața.

De vânzare. O mașină de îmblătit pentru motor de 4 cai putere aproape nouă, precum și o mașină de secerat în bună stare și foarte ieftine. Se pot vedea și cumpăra în Sibiu strada Gropii 31.

Nr. 4148 Epitr.

2—2

Concurs.

Consistorul arhidiecezan ortodox-român are lipsă de 470 (patru sute șapte zeci) stânjini lemne de foc (blăni groase de fag) de prima calitate.

Ceice doresc a lifera această cantitate de lemne sau numai o parte din ea să-și înainteze ofertele lor subsemnatului Consistor în Sibiu strada Mitropoliei 32 până la 15 Iunie st. n. a. c.

Lemnele sunt a se preda în Sibiu așezate în stânjini la locurile ce se vor designa, — cel mult până la 15 August st. n. a. c.

Sibiu, 13 Maiu 1922.

Consistorul arhidiecezan.